

ВПЛИВ ЗАХОДІВ ФОРМУВАННЯ ЩІЛЬНОСТІ СТЕБЛОСТОЮ ПОСІВУ САФЛОРУ КРАСИЛЬНОГО

Тараненко Д.С.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої
освіти агробіотехнологічного факультету
taranenko@gmail.com

Рудік О.Л.

доктор с.г. наук, доцент
кафедра польових і овочевих культур
oleksandr.rudik@gmail.com

Одеський державний аграрний університет,
м.Одеса , Україна

Анотація: досліджено вплив ширини міжряддя та норми висіву на урожайність сафлору красильного. Доведено переваги способу сівби з міжряддям 15 см нормою 210-240 тис. схожих насінин/га, який забезпечує урожайність на рівні 14,6-14,9 ц/га.

Ключові слова: сафлор красильний, ширина міжряддя, норма висіву, урожайність.

Серед олійних культур, які є перспективними для вирощування у посушливих регіонах України, важливе місце належить сафлору красильному [1]. Ця рослина, хоча має довгу історію використання людиною, є обмежено поширеною в країнах з аридним кліматом і відома в Україні переважно як декоративна рослина, лікарська культура та джерело природного барвника [2]. Однак її властивості, такі як висока посухостійкість, стійкість до високих температур, стійкість до шкідників та хвороб, а також можливість використання в харчовій, хімічній промисловості та медицині, роблять сафлор красильний перспективною культурою як для отримання олії, так і для інших цілей, пов'язаних з використанням його сировини. [3,4].

В Україні, переважно в зоні Сухого Степу, окремі господарства проявляють інтерес до цієї культури, проте проблемою є його реалізація. Однак не зважаючи це у науковій літературі присутня лише неповна вибіркова інформація про біологію культури [4]. Через це сафлор красильний є цікавим для вивчення.

Дослідження проведені на темно-каштанових крупно-пилуватих залишково солонцюватих важко суглинкових ґрунтах. Посів проводили сівалкою Клен 6 із ізолюванням відповідних насіннепроводів.

Наші спостереження показали, що висота рослин сафлору красильного варіюється від 71,6 до 83,8 см. Виявлено, що збільшення міжряддя з 15 см до 60 см, так само як і збільшення норми висіву з 180 до 270 тис.шт/га насіння культури, призводить до зростання висоти рослин. Наприклад, при посіві із міжряддям 15 см в середньому висота рослин складала 75,3 см. Проте при посіві з міжряддям 45 см висота збільшилася до 76,8 см, а при посіві на 60 см становила 78,6 см. Важливо врахувати біологію сафлору красильного, у якого спочатку зацвітає верхній головний центральний квітконосний пагін, а згодом його обганяють бокові пагони, що призводить до подальшого зростання висоти рослини протягом цвітіння. Збільшення загушення в два рази з 180 до 270 тис.насінин/га спричинило збільшення висоти рослин на 3,3 см, а ширини міжряддя від 15 до 60 см на 7,1 см.

Збільшення ширини міжряддя та загушення посівів сафлору красильного призводить до зменшення наземної сирової та сухої маси однієї рослини, а також кількості та маси кошика та кількості насіння в кошику та на одній рослині. На широкорядних посівах із міжряддям 60 см рослини не утворювали щільний листковий покрив, що мало вплив на їхню урожайність. Найбільшу урожайність сафлору красильного досягають при сівбі із міжряддям 15 см та нормою 210 та 240 тис.шт/га відповідно - 14,9 та 14,6 ц/га. У межах цих параметрів варіація урожайності насіння культури є незначною. За сівби на 45 та 60 см найвища урожайність спостерігалася при загущенні 180 і 210 тис.шт/га відповідно - 11,7-11,9 ц/га та 10,6–10,9 ц/га.

Збільшення ширини міжряддя з 15 до 60 см призводить до стабільного зменшення олійності насіння сафлору в середньому з 31,0 % до 30,2 %, але зростання загушення впливає на підвищення олійності в середньому на 0,55 %. При сівбі з міжряддям 15 встановлено найвищий вихід олії за норми висіву 210 та 240 тис.шт/га - 400-405 кг/га.

Список літератури

1. Голомша Н.Є., Файчук О.Н. Конкурентоспроможність українських олійних культур та продуктів їх переробки на світовому аграрному ринку. // Інноваційна економіка.– 2009 С. 64 – 68.
2. Ведмедєва К. В., Поляков О. І., Леус Т. В., Алієва О. Ю., Нікітенко О. В. *Сафлор: монографія*. Київ: Аграрна наука. 2022. 160 с.
3. Khalid, N., Khan, R. S., Hussain, M. I., Farooq, M., Ahmad, A., Ahmed, I. 2017. A comprehensive characterisation of safflower oil for its potential applications as a bioactive food ingredient – A review. *Trends in Food Science & Technology*, 66, 176–186.

4. Шевченко, І. А., Поляков, О. І., Ведмедева, К. В., Комарова І. Б. *Рижій, сафлор, кунжут. Стратегія виробництва олійної сировини в Україні малопоширені культури*. Інститут олійних культур Національної академії аграрних наук України. Запоріжжя: СТАТУС. 2017. 40 с.

5. Адамень, Ф. Ф., Рудік, О. Л., Найдьонов, В. Г., Прошина, І. О. Агротехнічні прийоми вирощування сафлору красильного в незрошуваних умовах півдня України. *Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН*, 2013. 18, 44–50.

УДК:635.64:631.527.5:631.544

ПІДБІР НОВИХ ГІБРИДІВ ТОМАТУ ДЛЯ ЗАКРИТОГО ГРУНТУ

Ткаченко Артур Олексійович

здобувач вищої освіти

Одеський державний аграрний університет

м. Одеса, Україна

archiktkachenko@gmail.com

Анотація: В роботі експериментально досліджено особливості росту і розвитку рослин, продуктивність, якість плодів та визначено ефективність вирощування нових гібридів томату в плівкових теплицях на півдні України. Встановлено, що плодами найбільшої маси - 239,7г характеризується контрольний гібрид Махітос F₁. Найвищу товарну урожайність, яка в середньому складає 8,58 та 7,64 кг/м², забезпечують гібриди 17ХА8507В та Махітос F₁.

Ключові слова: гібрид, томат, плівкова теплиця, плоди, товарна урожайність, ранній урожай.

За даними аналітиків проекту EastFruit, в Україні суттєво зростає ціна на якісну продукцію тепличного томату. Так, сьогодні ціна на таку продукцію вже в середньому на 10% вища, ніж в кінці листопада минулого року. При цьому, тепличники стверджують, що є всі підстави щодо подальшого росту ціни на томат, оскільки об'єми вітчизняного виробництва культури стрімко знижуються [4].

В останні роки для вітчизняного тепличного виробництва характерною є тенденція до зменшення посадкових площ під даною культурою [2]. Тому, одним із шляхів вирішення проблеми збільшення об'ємів виробництва на фоні зменшення площ під томатом є розробка більш прогресивних промислових